

ØKONOMI
APOTEKER**70**

Oljefondet bør få investere 70 prosent av pengene i aksjer, fremfor dagens 60 prosent, mener Mork-utvalget. Utvalgets leder, Knut Anton Mork, vil riktignok heller kutte aksje-andelen til 50 prosent. Finansminister Siv Jensen (FrP) vil nå vurdere denne andelen.

Nytt tilbud kan bety kroken på døren
for mange distriktsapoteker.

Fra i dag får du resept- medisiner på nett

To år etter at Stortinget sa ja til nettsalg av reseptbelagte medisiner, åpner i dag to av tre apotekkjeder for netthandel. Det kan true kundegrunnelaget for apoteker i distriktene.

- Dette har vi jobbet aktivt for i over to år, sier administrerende direktør Geir Eide i Komplett Apotek.

I den sure Vestfold-vinden utenfor de flere tusen kvadratmeterne lagre til morselskapet Komplett Apotek, åpner han døren til Komplett Apotek. Han ler litt, men alvorlig ligger der.

- For å kunne drive apotek må vi ha et fysisk utsalgssted. Det står i loven. Derfor har vi bygget dette apoteket, sier han og viser til regelverk om 2 meter fra ventestolen (lovpålagt) til betjeningsområdet.

Skilleveggen mellom betjeningsdiskene er også lovpålagt. Bladene Allers og Hjemmet er lagt ut så kundene skal kunne kose seg mens de venter, men Eide forventer ikke et rush av kunder her. Det er heller ikke meningen. I hyllene står det litt hudpro dukter, men plaster, Paracet og andre vanlige apotekvarer er det kjemisk fritt for i dette lokalet.

- Vi har lageret bak her, sier han, og viser inn i nabolo kalet, rommet der de seks farmasøytene sitter klare til å ta imot spørsmål fra kunder.

50 millioner resepter årlig

I fjor ble det solgt reseptpliktige legemidler for nesten 21 milliarder kroner, en økning på over 9 prosent fra året før. I tillegg ble

Fakta

Apoteker i Norge

- Ved årsskiftet var det 834 apoteker i Norge, ifølge Apotekforeningen.
- De omsatte i 2015 for 30,5 milliarder kroner. 20,7 milliarder kroner kom fra salg av reseptpliktige legemidler, mens 2,4 milliarder kroner kom fra reseptfrie legemidler. I tillegg ble det omsatt andre varer for 7,2 milliarder kroner.
- Apotek i størst med 296 heleide apoteker.
- Vitusapotek har 224 heleide apoteker.
- Boots har 156 heleide apoteker.
- Det finnes 126 selvstendige apoteker og deleide kjedepoteker, av disse er det rundt 75 av Ditt Apotek, som er knyttet til Vitusapotek.
- I tillegg finnes det 32 sykehusapoteker.

Kilde: Apotekforeningen

det solgt reseptfrie varer og andre varer for tilsammen nær 10 milliarder, viser tall fra Apotekforeningen.

- Det utstedes 50 millioner resepter hvert år i Norge, og vi ønsker å få en del av dette markedet, sier farmasøyt og driftsdirektør Stig Henning Pedersen i Komplett Apotek.

Han og Eide har hver sin lille eierandel i apoteket, men hovedeier er nettselskapet Komplett Group, som eier 94 prosent.

Også Apotek i og Vitusapotek åpner nettapotekene sine ved første mulighet, som er i dag.

- Dette er en stor milepæl for vår

Administrerende direktør Geir Eide (t.v.) i Komplett Apotek har jobbet i flere år for å få selge reseptbelagt medisiner via nettet. Nå er han klar, sammen med driftsdirektør Stig Henning Pedersen.
FOTO: ØRN E. BØRGEN

næring, som har levert legemidler til det norske folk i over 400 år. Vi er glade for at våre kunder nå også kan handle reseptmedisiner via internett og er takknemlig for at dagens regjering har lagt til rette for dette. Nettapotek er en stor forenkling, spesielt for dem som bor langt fra nærmeste apotek, sier administrerende direktør Øyvind Winther i Apotek.

Distriktsapotekene

Seksjonssjef i Legemiddelverket Jørgen Huse sier til Aftenposten at dette har vært en lang prosess. Hovedårsaken har vært bekymringen for de lokale apotekene, at disse skal miste sitt markedsgrunnlag.

- Nettapotek er en irreversibel prosess, men nå er det ønsket av

både politikere og forvaltningsmyndigheter, sier Huse.

En annen utfordring Huse trekker frem, er forsendelsene. Her forventer han at aktørene er profesjonelle og får levert legemidlene uten at de forringes. Dette gjelder spesielt varer som skal holdes kjølig.

- Et nettapotek kan ikke erstatte et fysisk apotek, blant annet fordi et nettapotek ikke har leveringsplikt, slik et fysisk apotek har.

Ellers peker Huse på at det blir spennende å følge med på hvordan nettapotekene løser veiledningsplikten overfor forbrukerne. Dette er et viktig punkt i forbindelse med utlevering av resepter.

- Vi er spent på hvordan de ulike kjedene løser dette med direkte kontakt mellom kunder og per

sonale, sier Huse.

Medisin-abonnement

Vitusapotek sier til Aftenposten at de har stor tro på nettapoteket.

- Vi tror spesielt at kronikergrupper vil ha stor glede av å eksempelvis kunne abonnere på sine medisiner, mens de akutte syke kanskje heller vil oppsøke et apotek og ikke vente en dag eller to, sier kommersiell direktør Marianne Næss i Vitus.

Akkurat dette markedet har også Komplett Apotek sett seg ut som en målgruppe.

- Vi har jobbet tett opp mot foreninger for å få til samarbeid med dem. I tillegg til faste medisiner trenger de også ofte ekstra produkter, og da kan vi lage gode pakker. Blant annet har vi over

Om 20 år håper vi å betjene to milliarder kunder fra hele verden, støtte 10 millioner lønnsomme selskaper og skape 100 millioner arbeidsplasser

Jack Ma, grunnlegger av det kinesiske netthandelselskapet Alibaba, i et aksjonærbrev der han skriver at en av tre kinesere allerede handler med mobilen.

Få 1393

Oslo

2 hrs 5 mins

London Stansted

Med 80 kroner i flypassasjeravgift og diverse andre avgifter, selger Ryanair sine aller billigst billetter mest av markedsføringshensyn

Kjos flyr mindre til London når Ryanair satser i Oslo

KNUT-ERIK MIKALSEN

Det blir færre daglige Norwegian-avganger fra Oslo Lufthavn denne vinteren etter at Ryanair gjør sin entré på Gardermoen neste søndag. Nykommeren sender billettprisene til bunns.

Lørdag 29. oktober stenger Ryanair sin norske base på Moss lufthavn Rygge.

Dagen etter setter det første Ryanair-flyet i rute hjulene

Derfor er også flytilbudet stort, med 13 avganger hver vei. Det betyr godt over 500 seter frem og tilbake mellom de to hovedstedene – hver dag.

Når Ryanair gjør sitt innvalg om morgenen 30. oktober, økes tilbudet med ytterligere tre avganger i hver retning. Norwegian har trukket i bremsen og reduserer sitt tilbud fra fire til tre daglige avganger sammenlignet med siste vinterprogram.

tatt netthandelen til Psoriasis- og eksemforbundet, sier Pedersen.

Mange av disse bruker en del dyre kremer, og apoteket legger da også til rette for å kunne søke om refusjon.

Logg inn med BankID

- Dette er en litt krevende prosess for den enkelte, hvor man må spare på kvitteringene, få stempel, fylle ut søknadsskjema og så sende inn. Vi kan ordne alt dette, så sender vi kunden søknadsskjema ferdig utfylt til signering, inkludert frankert konvolutt, forklarer Pedersen.

Han legger til at mange kunder vil sette pris på diskresjonen som gis ved å handle på nettet.

- I undersøkelsene våre sier kronisk syke at de føler seg sykkelig-

gjort av å gå på apoteket. Dessuten er det fremdeles belastende å eksempelvis være psykisk syk og hente medisin mot dette, sier Pedersen.

Forutsetningen for å drive netthandel med reseptbelagte medisiner er at nettløsningen er godkjent av myndighetene. Sikkerheten må være godt ivarettatt, så alle kundene må logge inn med BankID. I tillegg må apotekene ha løsning for å rådggi og veilede kundene underveis i prosessen, tilsvarende de rådene de får på apoteket.

Ekspresslevering

- Vi tilbyr likeverdige alternativer dersom det finnes, sier Pedersen. Han forklarer at de også har spesialemballasje for å holde varene

i riktig temperatur under forsendingen.

- I tillegg kommer vi med en kjøleløsning for å kunne levere blant annet insulin. Da vil den bli levert ekspress over natten.

Også Vitus jobber med en ekspresslevering, den kommer på plass i løpet av november.

- Da vil vi utnytte våre fysiske apoteker og kunne levere medisiner på døren innen et par-tre timer, sier Næss.

Boots, som er den tredje apotekkjeden i Norge, antyder at det kommer til å åpnes for reseptbestilling etter hvert.

- Noen overraskelser skal det jo være for konkurrentene våre i markedet, skriver administrerende direktør Margrethe Sundel Boots Norge i en e-post.

nu på utvæbani på Garueri-moen. Selskapet starter to nye ruter på Oslo Lufthavn og åpner med tre daglige avganger til London.

Dermed utløses ikke bare en ny prisrigg på den tredje viktigste utenriksruten fra Gardermoen, men nykommeren vil trolig også gjøre sitt innhugg i de eksisterende flyselskaperes passasjerfall.

Ryanair tals

Hos Ryanair holder man kortene tett til brystet, og kommunikasjonssjef Robin Kiely sier at selskapet aldri kommenterer salg eller resultat for enkeltruter.

Irenes inntreden på den norske hovedflyplassen er likevel merkbart når det gjelder prisnivået på London-billetter.

Som vanlig pøser det irske lavprisselskapet på med ekstremt billige billetter når det skal inn i et nytt marked. For Oslos vedkommende har det operert med enveispriser ned i 92 kroner, og ut november ligger laveste pris på 119 kroner én vei. Det er et nivå som konkurrentene ikke har svart på.

- Det er klart at konkurransen blir tøffere når flere selskaper går inn på Oslo-London, sier kommunikasjonsjef Lasse Sandaker-Nielsen i Norwegian.

Selskapet har 199 kroner en vei som sitt laveste prisnivå.

5000 seter

London er en livsviktig destinasjon for flere av flyselskapene på Oslo Lufthavn - bare Stockholm og København har årlig flere passasjerer.

veger andre nyprasser

Sandaker-Nilsen hevder at Norwegian besluttet å kutte i rutetilbudet før det ble klart at Ryanair kom inn som konkurrent. Han opplyser at selskapet velger å bruke sine avgangstider på London-flyplassen til andre og større reisemål enn Oslo.

- Kapasiteten på London Gatwick er svært begrenset, noe som innebærer at vi hele tiden må se på hvordan vi skal prioritere de avgangs- og ankomsttidene vi har, sier han.

SAS og British Airways reiser seg i mindre grad mot fridstidsreisende enn tilfellet er med Norwegian og Ryanair, og begge opprettholder sine ruter som før. For BA betyr det fire avganger daglig fra Oslo til London, mens SAS beholder sine fem direkte ruter.

BA: Norge er viktig

- Norge er et godt marked for oss med mange trofaste kunder, og vi har aldri vært redd for konkurranse, sier Peter Rasmussen.

Han er kommersiell sjef for Nord-Europa for British Airways og vedgår at det pågår en konstant kamp om passasjerene når det er så mange aktører på samme rute.

- Mange som reiser med oss, skal ikke til London, men videre ut i vårt store og globale rutenett. Da er transfer i London meget hensiktsmessig, sier BA-sjefen, som jobber i det eneste flyselskapet som kan tilby business class mellom Oslo og London.

Ryanair åpner også direkte ruter fra Oslo Lufthavn til Litauens hovedstad, Vilnius, med daglige avganger.